

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/96/2020
Identifikačné číslo spisu: 8404899947
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8404899947.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Aleny Prieceleovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu: AP-economy, s. r. o., so sídlom Brezovica 95, 082 74 Brezovica, IČO: 52 070 298, zast. JUDr. Andrejom Patakym, so sídlom Hlavné námestie 2, Kežmarok 060 01, proti žalovanému: Východoslovenská distribučná, a.s., so sídlom Mlynská 31, Košice 042 91, IČO: 36 599 361, zast. KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI s.r.o., Dunajská 32, 811 08 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 51 003 848, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 2Cb/92/2004, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 11. júna 2020, č. k. 6Cob/22/2019-997, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd z r u š u j e:

- rozsudok Krajského súdu v Prešove z 11. júna 2020, č. k. 6Cob/22/2019-997 v časti druhého výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Kežmarok z 22. novembra 2018, č. k. 2Cb/92/2004-836 v I. a II. výroku v častiach, v ktorých bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi jednotlivé istiny;
- rozsudok Okresného súdu Kežmarok z 22. novembra 2018, č. k. 2Cb/92/2004-836, v I. a II. výroku v častiach, v ktorých bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi jednotlivé istiny;

II. V zrušenom rozsahu vec v r a c i a Okresnému súdu Kežmarok na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 11. júna 2020, č. k. 6Cob/22/2019-997, v prvom výroku pripustil zmenu strán konania na strane žalobcu tak, že namiesto pôvodného žalobcu APR - economy s.r.o., so sídlom Slovenská 69, 080 01 Prešov, IČO: 46 067 507, vstupuje do konania žalobca AP-economy, s. r. o., so sídlom Brezovica 95, IČO: 52 070 298. V druhom výroku krajský súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Kežmarok (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) z 22. novembra 2018, č. k. 2Cb/92/2004-836, v I. a II. výroku v častiach, v ktorých bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi jednotlivé istiny. V treťom výroku krajský súd zrušil rozsudok

súdu prvej inštancie v prevyšujúcej časti výrokov I. a II., v ktorých bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania z jednotlivých istín, ako aj v celej časti výrokov IV. a V., ktorými bolo rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania a štátu a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplata sumy 31.624,- Eur za mesiac november 2002, pričom podaním zo dňa 30.05.2011 rozšíril žalobný návrh o mesiac december 2002 až december 2007. Pôvodný žalobca (APR - economy s.r.o., IČO: 46 067 507) uzavrel dňa 31.10.2002 kúpno-predajnú zmluvu so zahraničným podnikateľským subjektom (ďalej len „kúpna zmluva“), ako kupujúcim, predmetom ktorej bola dodávka drevených obrazových list. Zahraničný partner sa zaviazal na celkovú objednávku v ročnom objeme 600.000,- Eur do roku 2007 s minimálnou cenou mesačného odberu 50.000,- Eur. Na splnenie predmetu zmluvy potreboval nerušenú dodávku elektrickej energie. Žalobca bol odberateľom elektrickej energie na základe zmluvy uzavretej so žalovaným č. 155900. Dňa 23. a 24. novembra 2002 došlo zo strany žalovaného k prerušeniu dodávky elektrickej energie v mieste, kde mal pôvodný žalobca prevádzku z dôvodu plánovaných prác - opravy a rekonštrukcie elektrických vedení. K uvedenému konaniu došlo bez toho, aby bol pôvodný žalobca vopred upozornený. Vzhľadom na bezdôvodné prerušenie dodávky došlo k narušeniu špecifického výrobného procesu a pôvodný žalobca tak nemohol splniť zmluvnú povinnosť, ku ktorej sa zaviazal, v dôsledku čoho zahraničný zmluvný partner odstúpil od kúpno-predajnej zmluvy. Žalobcovi tak vznikla škoda vo forme ušlého zisku vo výške 31.624,- eur mesačne, t. j. za celú dobu zmluvného vzťahu v sume 1.897.440,- eur.

1.2. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 22. novembra 2018, č. k. 2Cb/92/2004-836, prvým výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 31.495,- eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 5.4.2003 do zaplata ako náhradu škody - ušlého zisku za mesiac november 2002. Druhým výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť náhradu škody - ušlého zisku za mesiac december 2002 v sume 31 624,- EUR s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 5.4.2003 až do zaplata, za mesiace január až december 2003 v sume 379 488,- EUR s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 5.4.2003 až do zaplata, za mesiace január až december 2004 v sume 373 775,40 EUR s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 5.4.2003 až do zaplata, za mesiace január až december 2005 v sume 364 972,32 EUR s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 5.4.2003 až do zaplata, za mesiace január až december 2006 v sume 357 599,40 EUR s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 5.4.2003 až do zaplata, za mesiace január až december 2007 v sume 330 390,96 EUR s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 5.4.2003. Tretím výrokom súd prvej inštancie žalobu nad sumu 1.869.345,08 Eur zamietol. Štvrtým výrokom priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania a piatym výrokom priznal Slovenskej republike voči žalovanému nárok na 100 % náhradu trov štátu.

1.3. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že pôvodný žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu na dodávku elektrickej energie a že v dňoch 23. a 24. novembra 2002 došlo zo strany žalovaného k prerušeniu dodávky elektrickej energie bez predchádzajúceho upozornenia. Hoci uvedené žalovaný popieral, súd mal uvedenú skutočnosť preukázanú viacerými svedeckými výpoveďami. Uvedený záver vyplýval aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/64/2014, v ktorom dovolací súd uviedol, že z dokazovania vyplynulo, že žalovaný nesplnil svoju oznamovaciu povinnosť vo vzťahu k žalobcovi v zákonom stanovenej lehote. Tiež potvrdil, že bol správny právny záver, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody v zmysle § 373 a nasl. Obchodného zákonníka. Keďže k oznámeniu vôbec nedošlo, žalobca ani nemal možnosť odvrátiť škodlivý následok v rámci svojej prevenčnej povinnosti. Pre splnenie dodávky, ktorá mala byť splnená do 30. novembra 2002, potreboval žalobca nerušenú dodávku elektrickej energie. Po prerušení dodávky žalobca nemal možnosť dodržať termín splnenia prvej, nosnej dodávky, preto zahraničný podnikateľský subjekt odstúpil od zmluvy, čím žalobcovi vznikla škoda.

1.4. Zo záverov vykonaného znaleckého dokazovania, konkrétne zo záverov znalca Ing. C. X. vyplynulo, že žalobca bol schopný splniť objednávku, keby neprišlo k iným skutočnostiam, teda k prerušeniu dodávky elektrickej energie, ktoré mu neumožnili zrealizovať výrobu v požadovanom termíne

a množstve. Podľa znalca ušlý zisk žalobcu predstavoval za mesiac december 2002 sumu 31.624,- Eur. Zo záverov znalca Ing. Z. Z. vyplynulo, že výrobný program v objeme 27 000 bm obrazových líšt za mesiac november 2002 bol zrealizovateľný. V dôsledku výpadku produkcie 4,5 dňa nebolo možné dodržať dodávku celkového objednaného množstva obrazových líšt. Za účelom riadneho zistenia skutkového stavu súd prvej inštancie požiadal odberateľa žalobcu B. F. O. M. o zodpovedanie 12 otázok, z ktorých odpovedí bolo zrejmé, že nemal záujem o dodávku po termíne 05.12.2002 ani o dodávku menšieho množstva tovaru v termíne. Nemal vedomosť o problémoch žalobcu v priemysle a zmluvný vzťah ukončil k 11.04.2005. Výška škody - ušlého zisku za celé obdobie bola teda stanovená znaleckým posudkom Ing. F., podľa ktorého ušlý zisk za mesiac december 2002 bol 31.955,80 eur, za rok 2003 bol 381.929,16 eur, za rok 2004 bol 373.775,40 eur, za rok 2005 bol 364.972,32 eur, za rok 2006 bol 357.599,40 eur, za rok 2007 bol 330.390,96 eur. Súd prvej inštancie v takejto výške ušlý zisk nepriznal, nakoľko nemohol rozhodnúť ultra petit. Uvedený záver potvrdil aj znalec Ing. X., ktorý mesačný ušlý zisk stanovil za november 2002 sumou 31.495,- eur, teda nepatrne inou sumou ako znalec Ing. F.. Hoci bol znalecký posudok Ing. F. vypracovaný ako súkromný znalecký posudok, vzhľadom na vyhlásenie znalca o vedomosti následkov nepravdivého znaleckého posudku, ho súd považoval za posudok vypracovaný súdom ustanoveným znalcom. Neoznámenie prerušenia dodávky elektrickej energie bolo rozhodujúcou, limitujúcou príčinou, prečo došlo k vzniku škody na strane žalobcu. Keďže o odpojení od elektriny sa žalobca nedozvedel, hoci 30 dní pred odpojením bol žalovaný povinný oznámiť túto skutočnosť, nemohol žalobca prijať iné vhodné opatrenia včas a zabrániť tak vzniku škôd pri svojej podnikateľskej činnosti. Následkom toho nemohol spracovať nakúpené suroviny na výrobky, ktoré bol povinný dodať zmluvnému partnerovi, ktorý od zmluvy odstúpil.

1.5. Po právnej stránke súd prvej inštancie posúdil vzťah medzi stranami sporu podľa § 373 a nasl. Obchodného zákonníka. Žalovaný porušil povinnosť zo zmluvy, pričom na jeho strane neboli žiadne okolnosti, ktoré by vylučovali jeho zodpovednosť. Škodou sa rozumie samotná škoda a ušlý zisk. Ďalej poukázal na § 415 Občianskeho zákonníka, teda všeobecnú povinnosť každého predchádzať hroziacim škodám, ktorá platí tak pre fyzické ako i právnické osoby, ako i na ustanovenie § 420 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k námietke premlčania vznesenej žalovaným súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaný v spore nebol obozretný pri uplatňovaní svojich práv a nevystupoval aktívne v spore vedenom od roku 2003 a v rámci konania na súde nechal uplynúť objektívnu premlčaciu dobu bez toho, aby uplatnil námietku premlčania voči žalobcovi. Konanie bolo vedené viac ako 14, resp. 15 rokov odo dňa podania žaloby a odo dňa vzniku škody ubehlo takmer 16 rokov, po uplynutí absolútnej premlčacej doby nebolo možné vzniesť námietku premlčania.

1.6. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v časti priznanej istiny. Vo vzťahu k námietke žalovaného o premlčaní nároku na náhradu škody žalobcu odvolací súd uviedol, že škodová udalosť, z ktorej si žalobca uplatňuje náhradu škody, sa stala v dňoch 23.11. a 24.11. 2002 a k odstúpeniu zahraničného obchodného partnera od kúpnej zmluvy so žalobcom došlo dňa 05.12.2002. Uvedeným momentom sa tak žalobca dozvedel o škode vyplývajúcej z objednávky zo dňa 02.11.2002 s dohodnutým plnením do 30.11.2002, ako aj o vzniku škody z neuzatvorenej budúcej kúpnej zmluvy na dodávku obrazových líšt do roku 2007. Podľa odvolacieho súdu aj keď v preskúmvanej veci išlo o porušenie tej istej právnej povinnosti, išlo o samostatné nároky na náhradu škody, ktoré vznikali postupne. Nie je možné podľa odvolacieho súdu stotožniť udalosť, z ktorej škoda vznikla, len so samotným protiprávnym úkonom. Žaloba o zaplatenie náhrady škody za mesiac december 2002 v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 2Cb/139/2004 bola na súde prvej inštancie podaná dňa 30.12.2004 a rozšírenie žaloby o náhradu škody za obdobie od 01.01.2003 do 31.12.2006 bolo podané až dňa 02.01.2007, t. j. v čase keď ešte nedošlo k dovŕšeniu škody, keď posledná objednávka mala byť realizovaná až v 2007, nárok žalobcu preto premlčaný nebol. Odvolací súd považoval za irelevantné aj odvolacie námietky žalovaného spočívajúce v objektívnej vedomosti žalobcu o možnosti prerušenia dodávky elektriny vzhľadom na neuhradené záväzky žalobcu voči žalovanému. V konaní bolo preukázané, že žalovaný nesplnil povinnosť žalobcu včas informovať o plánovanej odstávke. Žalovaný zároveň po odstávke v dňoch 23.11. a 24.11.2002 obnovil dodávky elektrickej energie žalobcovi, a to bez toho, aby požadoval úhradu dlhu žalobcu. Námietky žalovaného ohľadom platnosti a povahy zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a zahraničným obchodným partnerom boli predmetom posudzovania

predchádzajúceho dovolacieho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Dojednanie č. VI. predmetnej kúpnej zmluvy znelo jasne, keď sa obchodný partner žalobcu zaviazal každoročne v prípade dodržania kvality a termínu podpísať zmluvnú objednávku na dodávku obrazových líšt do roku 2007 v ročnom objeme 600.000,- eur. Vo vzťahu k námietke o fixnej povahe zmluvy a platnosti odstúpenia od zmluvy odvolací súd uviedol, že s týmito námietkami sa už vysporiadal dovolací súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí. V zmluve bol jasne dohodnutý termín plnenia, ktorý bol stanovený na 30.11.2002 a z jej obsahu ani z následného prejavu vôle strán nemožno vyvodiť, že by lehotu na dodanie líšt bolo možné predĺžiť.

1.7. Odvolací súd nesúhlasil ani s námietkou žalovaného, že žalobca by nebol schopný zabezpečiť prvú dodávku tovaru v stanovenom termíne a poukázal na znalecké dokazovanie a odborné vyjadrenie. Posúdenie tejto otázky je výlučne odbornou záležitosťou a ak znalci konštatovali dostatočnú výrobnú kapacitu, súd musí vychádzať z ich záverov. U právneho predchodcu žalobcu neprišlo v dôsledku škodovej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, a to aj napriek tomu, že sa to dalo očakávať s ohľadom na pravidelný chod veci, keď právny predchodca žalobcu bol schopný zabezpečiť prvú dodávku tovaru. Ušlým ziskom žalobcu je potom nepochybne aj strata na zárobku z dôvodu odstúpenia od kúpnej zmluvy obchodným partnerom, ktorú by právny predchodca žalobcu dosiahol nebyť škodovej udalosti. Skutočnosť, že právny predchodca žalobcu od 01.01.2003 prestal vykonávať výrobnú činnosť a priestory dal do nájmu, nemôže podľa odvolacieho súdu znamenať, že by žalobca nedodrжал svoje objednávky.

1.8. Vo vzťahu k predvídateľnosti výšky škody upravenej v ust. § 379 zákona č. 513/1991 Zb., Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) odvolací súd uviedol, že z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že žalobcovi vznikla k 30.11.2002 škoda vo výške 31.495,- eur. Na určenie výšky ušlého zisku nebolo potrebné využiť tzv. abstraktný ušlý zisk v zmysle § 381 Obchodného zákonníka. Dokazovaním bola zároveň preukázaná schopnosť právneho predchodcu žalobcu plniť aj následné objednávky. Preto nie je možné hovoriť o nepredvídateľnej škode, keď túto mohol žalovaný predpokladať. Žalovaný vopred neohláseným odstavením dodávky elektrickej energie do areálu, kde boli viaceré prevádzky, vrátane prevádzky právneho predchodcu žalobcu, vedel, že môže spôsobiť škodu spočívajúcu v dočasnom prerušení priemyselnej výroby, ale aj inú škodu spočívajúcu v zmarení nasledujúceho obchodného vzťahu. Bola jednoznačne stanovená doba, po ktorú mal zmluvný vzťah trvať do roku 2007 s minimálnym množstvom objednávok. Preto možno podľa odvolacieho súdu súhlasiť so záverom odvolateľa, že náhradu škody, ktorá spĺňa podmienky predvídateľnosti je možné požadovať len v takom rozsahu, v akom je v čase vzniku záväzkového vzťahu takisto predvídateľný, keďže v danom prípade nehovoríme o nijakom predvídateľnom záväzkovom vzťahu, ale už o existujúcom záväzkovom vzťahu, ktorý bol zavinením žalovaného ukončený.

1.9. Žalovaným uvádzaná interpretácia zakročovacej povinnosti poškodeného nemá oporu v ust. § 384 Obchodného zákonníka. Právny predchodca žalobcu sa o odstávke elektrickej energie dozvedel až keď mu telefonovali zamestnanci, že nemôžu pokračovať v sušení drevnej hmoty. Právny predchodca žalobcu tak nemal možnosť sa na odstávku pripraviť. Jedinou možnosťou ako odvrátiť škodu, by preto bolo predĺženie termínu prvej dodávky zahraničným partnerom právneho predchodcu žalobcu. Odvolací súd zohľadnil aj krátkosť času od neohlásenej odstávky elektrickej energie (23. a 24.11.2002) a dohodnutého termínu prvej dodávky dňa 30.11.2002. Žalobca preto neporušil svoju zakročovaciu povinnosť. Žalovaný bol v rozhodnom čase monopolným dodávateľom elektrickej energie.

1.10. Súd prvej inštancie nerozhodol o pripustení rozšírenia žaloby v časti úroku z omeškania, preto bez rozhodnutia o pripustení tejto časti žaloby nemohol úrok z omeškania žalobcovi priznať. Odvolací súd z tohto dôvodu rozsudok súdu prvej inštancie v časti priznaných úrokov z omeškania zrušil a vec v zrušenej časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vo vzťahu k úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 31.495,- eur od 05.04.2003 do zaplataenia odvolací súd zrušil výrok v tejto časti z dôvodu, že súd prvej inštancie sa nezaoberal momentom splatnosti žalovanej sumy, a tým nemal zistený ani moment omeškania.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti druhého výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie v časti priznaných istín, podal žalovaný dovolanie spolu s návrhom na odklad vykonateľnosti. Žalovaný dovolaciu súdu navrhuje rozsudok odvolacieho súdu zrušiť alebo alternatívne zmeniť tak, že žalobu zamietne. Žalovaný dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením, pričom vymedzil viaceré právne otázky, ktoré mali byť odvolacím súdom nesprávne vyriešené a neboli doposiaľ riešené dovolacím súdom [§ 421 ods. 1 písm. b/ zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“)] alebo sa odvolací súd pri ich riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.). Dovolateľ zároveň odôvodnil svoje dovolanie aj skutočnosťami, ktoré sú podľa neho nesprávnym procesným postupom súdu, ktorým súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

2.1. Prvú právnu otázku vymedzil dovolateľ nesprávnym právnym posúdením začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na základe námietky premlčania vznesenej žalovaným. Podľa názoru dovolateľa nie je možné na tu posudzovanú vec aplikovať závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČSSR R 38/1975 a z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/118/2008, na ktoré poukázal odvolací súd, keďže ide o rozhodnutia vydané pri rozdielnom skutkovom stave. Podľa dovolateľa je nesporné, že najneskôr 05.12.2002 sa pôvodný žalovaný (dovolateľ mal zrejme na mysli pôvodného žalobcu - pozn. dovolacieho súdu) dozvedel o škode. Predmetom tohto sporu je ušlý zisk, na rozdiel od rozhodnutia R 38/1975, kde bola predmetom konania skutočná škoda. Pôvodný žalobca sa o škode dozvedel dňa 05.12.2002, pričom už dňa 04.12.2002 si túto škodu uplatnil u žalovaného. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 1Cz/20/1990 sa týka začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka, preto jeho závery nie je možné aplikovať na tu posudzovanú vec. Odvolací súd podľa dovolateľa vo vzťahu k začiatku plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby nesprávne aplikoval ust. § 106 ods. 1 a § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka a judikatúru dovolacieho súdu s tým súvisiacu. Predmetom skúmania v tejto veci zároveň bola otázka začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Pôvodný žalobca sa najneskôr na základe odstúpenia od zmluvy dňa 05.12.2002 dozvedel o vzniku celej škody a uvedený dátum je potrebné považovať za moment začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby k celej škode. Odvolací súd viaže moment vzniku škody k momentu, kedy mal kupujúci podpísať objednávku. Podľa dovolateľa zo znenia kúpnej zmluvy vyplýva, že malo ísť o jednu objednávku a nie o viacero samostatných objednávok. Vo vzťahu k objednávke za mesiac december 2002 je potrebné konštatovať premlčanie v mesiaci november alebo december 2006. Záver odvolacieho súdu o plynutí premlčacej doby od dovŕšenia škody je navyše v priamom rozpore s vlastnými predchádzajúcimi závermi o postupnom premlčovaní čiastkových nárokov. Návrh žalobcu na rozšírenie žaloby o náhradu škody na obdobie od 01.01.2003 do 31.12.2006 vo výške 1.517.952,- eur bol podaný dňa 02.01.2007 a návrh na rozšírenie žaloby o náhradu škody za obdobie 01.01.2007 do 31.12.2007 vo výške 397.488,- eur bol podaný až dňa 30.05.2011. V prípade každomesačného intervalu objednávok by musel byť minimálne nárok na náhradu ušlého zisku za obdobie 01/2007 až 05/2007 považovaný za premlčaný. Uvedená právna otázka nebola podľa dovolateľa dovolacím súdom doposiaľ riešená.

2.2. Druhú právnu otázku vymedzil dovolateľ nesprávnym posúdením prevenčnej a zakročovacej povinnosti poškodeného vo vzťahu k plneniu povinností zo zmluvného záväzkového vzťahu so zahraničným zmluvným partnerom poškodeného. Podľa žalovaného je zo skutkového stavu zisteného odvolacím súdom zrejmé, že pôvodný žalobca mohol svojím konaním zabrániť zániku kúpnej zmluvy, a teda zabrániť vzniku škody. Ustanovenia § 382 a 384 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 415 Občianskeho zákonníka predstavujú limitáciu výšky vzniknutej škody. Dňa 25.11.2002 doručil právny predchodca žalobcu zahraničnému zmluvnému partnerovi Oznámenie o zmene termínu dodávky, v ktorom uviedol, že z dôvodu technických problémov spočívajúcich v prerušení dodávky elektrickej energie, nebude možné dodávku ukončiť a prevziať v kompletnom stave do 30.11.2002, pričom sám určil termín na prevzatie kompletnej objednávky 05.12.2002. K odstúpeniu od zmluvy kupujúcim tak prišlo až po uplynutí dodatočného termínu plnenia. Uvedená skutočnosť tak mala byť podľa dovolateľa dôvodom pre odstúpenie od zmluvy. Kúpna zmluva bola platná a účinná až do 05.12.2002, dokedy bol aj právny predchodca žalobcu povinný plniť svoje povinnosti zo zmluvy. Odvolací súd preto nesprávne

interpretoval rozsah a obsah prevenčnej povinnosti v zmysle § 382 Obchodného zákonníka a § 415 Občianskeho zákonníka a zakročovacej povinnosti v zmysle § 384 Obchodného zákonníka. Uvedená právna otázka nebola podľa dovolateľa zatiaľ dovolacím súdom riešená.

2.3. Tretia právna otázka dovolateľa je vymedzená právnym posúdením, či obsah prevenčnej a zakročovacej povinnosti poškodeného zahŕňa aj povinnosť zamedziť vzniku škody resp. znížiť výšku vzniknutej škody pokračovaním vo výkone svojej podnikateľskej činnosti alebo uzatváraním náhradných zmlúv. Odvolací súd sa podľa dovolateľa zaoberal výlučne tvrdením žalobcu, že vyrobené lišty boli ďalej nepredajné. Odvolací súd sa ale mal zaoberať touto otázkou aj z pohľadu lišt, ktoré ešte mali byť vyrobené v období 12/2002 až 12/2007. Žalobca mohol pokračovať vo svojej podnikateľskej činnosti a uzatvoriť zmluvy na výrobu obrazových lišt v obdobnom rozsahu alebo aspoň v menšom rozsahu. Prerušenie dodávky elektrickej energie malo dočasný charakter a bola následne obnovená, najneskôr dňom 25.11.2002 mohol pôvodný žalobca pokračovať vo výkone svojej podnikateľskej činnosti. Podľa dovolateľa bolo potrebné aplikovať ust. § 385 Obchodného zákonníka. Uvedená právna otázka nebola podľa dovolateľa doposiaľ dovolacím súdom riešená.

2.4. Štvrtú právnu otázku dovolateľ vymedzil nesprávnym právnym posúdením objektívnej predvídateľnosti vzniku škodovej udalosti vo vzťahu k prevenčnej povinnosti poškodeného v zmysle § 382 Obchodného zákonníka. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. ObdoV 59/2001 (R 57/2004) v zmysle záverov ktorého, je predvídateľnosť potrebné posudzovať objektívne. Pôvodný žalobca bol dlhodobo neplatičom pohľadávok žalovaného z titulu zmluvy o dodávke elektriny a pôvodným žalovaným bol opakovane vyzývaný na úhradu kúpnej ceny za dodanú elektrickú energiu s upozornením na možnosť prerušenia dodávky elektrickej energie. Preto žalobca mohol objektívne predvídať odstávku elektrickej energie, a to bez ohľadu na jej dôvod. Žalobca navyše nesie zodpovednosť za znenie kúpnej zmluvy, ktorú sám pripravoval. Dovolateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/64/2012, v ktorom dovolací súd konštatoval: Ak si niekto neplní svoju všeobecnú prevenčnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka, treba vyvodiť, že si neplní svoju právnu povinnosť a teda, koná protiprávne. Odvolací súd potom nesprávnou interpretáciou rozsahu a obsahu prevenčnej povinnosti v zmysle § 382 Obchodného zákonníka priznal žalobcovi nárok na náhradu škody napriek skutočnosti, že si ju žalobca spôsobil porušením svojej generálnej prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka.

2.5. Piata právna otázka je vymedzená nesprávnym právnym posúdením príčiny, medzi ktorou má byť zisťovaná príčinná súvislosť vo vzťahu k vzniknutej škode. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/17/2011 a sp. zn. 6MCdo/16/2012 (R 137/2014) je právnym posúdením vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a ako skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Odvolací súd mal podľa dovolateľa posudzovať príčinnú súvislosť aj medzi ušlým ziskom žalobcu a neplatným odstúpením kupujúceho od kúpnej zmluvy, znamenajúcim porušenie povinností kupujúceho z predmetnej zmluvy. Žalovaný tvrdí, že práve neplatné odstúpenie od kúpnej zmluvy je právne významnou skutočnosťou rozhodujúcou pre vznik škody. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/113/2007 neplatné odstúpenie od zmluvy znamená porušenie zmluvnej povinnosti zo záväzkového vzťahu (t. j. riadne odoberanie ponúkaného dohodnutého plnenia), čím je splnený jeden zo zákonných predpokladov vzniku práva na náhradu škody podľa § 373 Obchodného zákonníka. Za predpokladu, že žalobcovi vznikla škoda, je nesporná aj príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody, ktorú si uplatňuje vo forme ušlého zisku. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že otázku neplatnosti odstúpenia od zmluvy musel vyriešiť vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí ako otázku prejudiciálnu Najvyšší súd Slovenskej republiky, keď rozhodoval vo veci sp. zn. 4Obdo/64/2014. Dovolací súd bol ale viazaný rozsahom dovolania žalobcu, samotná otázka posúdenia neplatnosti odstúpenia nebola preto podľa dovolateľa predmetom posúdenia dovolacieho súdu. Atribútom príčinnej súvislosti má byť navyše podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/17/2011 priama príčina, ktorá bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Záväzok pôvodného žalobcu voči kupujúcemu mal zaniknúť splnením, keďže žalobca bol podľa deklarováných skladových zásob pripravený k plneniu dňa 05.12.2002, v dôsledku čoho prichádza týmto momentom k prerušeniu, resp. ukončeniu negatívneho

následku porušenia povinnosti pôvodného žalovaného spočívajúceho v prerušení dodávky elektrickej energie. Žalovaný sa ďalej v dovolaní venoval dôvodom, pre ktoré považuje odstúpenie od zmluvy za neplatné a výkladu znenia kúpnej zmluvy. Odvolací súd sa v tejto otázke mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Pokiaľ by dovolací súd dospel k záveru, že táto otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená, podľa žalovaného to dovolaciemu súdu nebráni prejednať túto otázku podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., ako otázku doposiaľ dovolacím súdom neriešenú.

2.6. Šiestou právnou otázkou dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie výšky škody v podobe ušlého zisku „vzniknutého stratou šance na zvýhodnený zisk zo zaniknutého zmluvného vzťahu pôvodného žalobcu s kupujúcim“. Žalovaný označil rozhodnutie R 55/1971, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/23/2008 a sp. zn. 1Obo/16/2006 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 163/2013. Odvolací súd sa priznaním celej výšky škody mal dostať do rozporu so závermi citovaných rozhodnutí. Žalovaný tvrdí, že dočasné prerušenie dodávky elektrickej energie nemalo za následok absolútnu stratu možnosti pôvodného žalobcu vo zvyšku žalovaného obdobia vykonávať jeho podnikateľskú činnosť. Je potrebné rozlíšiť obdobie, kedy bolo žalobcovi úplne znemožnené dosahovanie zisku a obdobie, v ktorom po odpadnutí prekážky mal žalobca objektívnu možnosť vo svojej podnikateľskej činnosti pokračovať, a ktoré ja žalovaným považované za „stratu šance na zvýhodnený zisk z konkrétneho zvýhodneného obchodu“. Ušlým ziskom za obdobie 12/2002 až 12/2007 je možné rozumieť výlučne „stratu zvýhodneného zisku presahujúceho pôvodným žalobcom v dotknutom žalovanom období za bežného chodu vecí objektívne dosiahnuteľný zisk“. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obo/16/2006 je od požadovanej škody potrebné odpočítať všetky výhody, ktoré poškodený eventuálne v súvislosti s porušením právnej povinnosti druhou stranou získal. Za výhodu žalobcu v tomto prípade je možné považovať uvoľnenie technologických, výrobných, personálnych a iných prevádzkových kapacít, ktoré mohol využiť pre iných obchodných partnerov. Ak by ku škodovej udalosti nedošlo, pôvodný žalobca by nebol schopný súčasne dosiahnuť zisk vo výške očakávaného zisku z kúpnej zmluvy a zároveň zisk dosiahnuteľný z bežného chodu prevádzky. Odvolací súd tak žalobcovi priznal výhodnejšie postavenie než aké by bol dosiahol, keby nedošlo ku škodovej udalosti. Žalobca dal od 01.01.2003 prevádzkové priestory do nájmu, čo je nezlučiteľné s výkonom výrobných činností žalobcom. Žalovaný poukázal aj na ust. § 470 Obchodného zákonníka, ktoré odvolací súd opomenul aplikovať. Pri riešení šiestej právnej otázky sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

2.7. Siedma právná otázka vymedzená dovolateľom sa týka právneho posúdenia predvídateľnosti výšky škody v podobe ušlého zisku. Právne posúdenie tejto otázky sa týka správnej aplikácie ust. § 379 Obchodného zákonníka. Doterajšia rozhodovacia prax dovolacieho súdu sa podľa dovolateľa týkala posúdenia predvídateľnosti samotného vzniku škody, pričom v tejto veci je potrebné sa zaoberať posúdením rozsahu predvídateľnej výšky škody, teda či má byť posudzovaný objektívne podľa bežného zisku dosahovaného spravidla v poctivom obchodnom styku. Žalovaný v konaní namietal, že v čase uzatvárania zmluvy o dodávke elektriny nemohol predvídať vznik škody v žalobcom uplatnenej výške. Odvolací súd podľa dovolateľa nesprávne posúdil moment, ku ktorému sa vzťahuje predvídateľnosť škody v zmysle § 379 Obchodného zákonníka. Ust. § 379 Obchodného zákonníka nie je možné vykladať tak, že za vznik záväzkového právneho vzťahu je možné považovať vznik sekundárneho záväzkového vzťahu nahradiť škodu, ktorý vznikol porušením povinnosti. Pokiaľ odvolací súd vychádzal z momentu porušenia povinnosti žalovaným, je takéto právne posúdenie nesprávne. Podľa dovolateľa bolo možné objektívne predvídať škodu v podobe ušlého zisku dosahovaného bežným podnikateľom pri obdobných podmienkach ako mal pôvodný žalobca. Pôvodný žalobca bol v tomto konaní priznaný desaťnásobne vyšší zisk oproti jeho bežnej prevádzke. Žalovaný nemohol predpokladať takéto dosiahnutie zisku žalobcom jedným kontraktom. Odvolací súd tak podľa žalovaného nesprávne aplikoval ust. § 379 Obchodného zákonníka. Uvedená otázka nebola podľa dovolateľa doposiaľ dovolacím súdom riešená.

2.8. Žalovaný svoje dovolanie zároveň odôvodňuje aj prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., a to arbitrárnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, jeho vnútornou rozpornosťou a nedostatočným odôvodnením. Odvolací súd a ani súd prvej inštancie neskúmali konkrétne skutočnosti a konkrétne možnosti žalobcu vo vzťahu k preukazovaniu ušlého zisku. Pôvodný žalobca ukončil svoju činnosť od

01.01.2003, od tohto času už teda nedisponoval potrebnými personálnymi, výrobnými a technologickými kapacitami. Dovolateľ ďalej v dovolaní opakuje argumenty uvádzané už pri namietanom nesprávnom právnom posúdení pri jednotlivých právnych otázkach. Odvolací súd podľa dovolateľa neuviedol dostatok dôvodov pre svoje rozhodnutie a spolu so súdom prvej inštancie nedostatočne skúmal skutkový stav. Odvolací súd sa mal dopustiť aj porušenia zásady rovnosti strán sporu, a to nedoručením vyjadrenia žalobcu k vyjadreniu žalovaného v odvolacom konaní, nedoručením znaleckého posudku Ing. F. č. 16/2009, rozdielnym doručovaním uznesenia súdu zo dňa 16.07.2012 o spojení vecí, prenesením dôkazného bremena a jednostranným vyhodnocovaním dôkazov. Dôkazné bremeno ohľadom naplnenia podmienok vzniku zodpovednosti škodcu za škodu zaťažuje poškodeného. Žalovaný poukázal na negatívnu dôkaznú teóriu, v zmysle ktorej od neho nemožno požadovať, aby v konaní preukázal neexistenciu skutočností, z ktorých odvodzuje svoj nárok žalobca. Odvolací súd podľa dovolateľa nesprávne aplikoval aj sudcovskú koncentráciu konania, keď neprihliadol na návrhy žalovaného na vykonanie dôkazov.

3. Žalobca doručil súdu vyjadrenie k dovolaniu žalovaného zo dňa 28.10.2020, v ktorom uviedol, že odvolací súd sa riadne vysporiadal so všetkými problematickými okolnosťami predmetného sporu a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Skutočnosť, že dovolateľ nedostal odpovede na všetky svoje otázky je v súlade s judikatúrou. V prípade prvej a druhej právnej otázky sa odvolací súd s týmito otázkami riadne vysporiadal. V prípade tretej právnej otázky je dôkazné bremeno na strane žalovaného. Piata právna otázka dovolateľa nemá podľa žalobcu oporu v zákone a žalovaný sa snaží preniesť zodpovednosť za vzniknutú škodu na osobu kupujúceho. Šiesta aj siedma právna otázka bola náležite objasnená a zdôvodnená odvolacím súdom. Dovolateľ v časti tvrdeného nesprávneho procesného postupu súdu opakuje svoj pohľad na samotnú vec, ktorú už rozoberal v jednotlivých častiach dovolania. Aj prípadný dovolateľom namietaný nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f/ C. s. p. Z uvedených dôvodov žalobca navrhuje dovolanie žalovaného podľa § 447 C. s. p., odmietnuť.

4. Žalovaný sa vyjadril k vyjadreniu žalobcu vyjadrením zo dňa 22.06.2021 spolu s podaním označeným ako Doplňenie informácií o priebehu a stave trestného konania súvisiacich a majúcich význam pre konanie a rozhodovanie dovolacieho súdu (ďalej len „doplňenie informácií“). Vo vzťahu k prvej právnej otázke dovolateľ doplnia argumenty k rámcovému charakteru uzatvorenej kúpno-predajnej zmluvy a tvrdí, že momentom jej zániku prichádza k vzniku celej škody pre účely posúdenia začiatku plynutia štvorročnej premľacej doby. Vo vzťahu k druhej až piatej a siedmej právnej otázke dovolateľ vo vyjadrení zopakoval dôvody už uvádzané v dovolaní. Pri šiestej právnej otázke dovolateľ doplnil, že právny predchodca žalobcu v čase, kedy dal svoj prevádzkový priestor do nájmu, dosahoval príjem z nájomného, po priznaní ušlého zisku je preto žalobca ziskový viac, než by tomu bolo nebyť škodovej udalosti. Vo vzťahu k nesprávnemu procesnému postupu súdu a prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., dovolateľ zopakoval dôvody uvádzané v dovolaní. V doplnení informácií dovolateľ uviedol, že bolo začaté trestné stíhanie vo veci zločinu podvodu v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 k § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona v súvislosti s údajnou fiktívnou kúpnu zmluvou uzatvorenou medzi pôvodným žalobcom a zahraničným zmluvným partnerom Holz Schneider. Súdy v tejto veci mali pochybiť, keď zahraničného zmluvného partnera pôvodného žalobcu v konaní ani raz nevypočuli a vystačili si s písomnými dokladmi, pri ktorých ani nie je zrejme, či boli vyhotovené uvedenou osobou.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal na základe návrhu dovolateľa uznesenie z 30. decembra 2020, sp. zn. 4Obdo/96/2020, ktorým odložil vykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie až do právoplatného skončenia dovolacieho konania, z dôvodu, že vzhľadom na začatie exekučného konania na vymoženie istiny uplatnenej v tomto konaní, blokovanie finančných prostriedkov žalovaného a zriadenie exekučného záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného, je riziko vzniku ujmy žalovanému väčšie ako riziko ujmy, ktoré vznikne odkladom vykonateľnosti žalobcovi.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po

zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je prípustné a aj dôvodné.

7. Dovolateľ prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania vyvodzuje z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p., a z vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Najvyšší súd je povinný pri každej právnej otázke vymedzenej dovolateľom najprv skúmať, či je spôsobilá naplniť prípustnosť dovolania, t. j. či ide o právnu otázku (a nie o otázku skutkovú), či od vyriešenia danej právnej otázky záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.) alebo právna otázka nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

8. K prvej právnej otázke dovolateľa. Dovolateľ prvou právnou otázkou namieta nesprávne právne posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že je nesporné, že subjektívna premlčacia doba je štvorročná a objektívna premlčacia doba je desaťročná, pričom škodová udalosť, z ktorej škoda uplatnená v tomto konaní vznikla, sa stala v dňoch 23.11. a 24.11.2002. Dňom 05.12.2002 sa žalobca na základe odstúpenia od kúpnej zmluvy mal dozvedieť o vzniku celej škody, teda celého ušlého zisku až do roku 2007. Zároveň odvolací súd v odôvodnení rozsudku uvádza, že v tejto veci je potrebné jednotlivé nároky na náhradu škody považovať za samostatné nároky, ktoré vznikali postupne tak ako sa mali realizovať objednávky do roku 2007. Dovolaciemu súdu tak nie je zrejmé, z akého dôvodu na jednej strane odvolací súd uvádza, že žalobca sa dozvedel o celej škode už momentom 05.12.2002 a následne v bode 80. odôvodnenia rozsudku uvádza doslovný opak, keď hovorí o nesprávnom právnom závere odvolateľa, ktorý si však v bode 78. odôvodnenia osvojil. Odvolací súd ďalej aj napriek tomu, že dospel k záveru o viacerých samostatných nárokoch tvoriacich škodu (ušlý zisk) uplatnenú v tomto konaní, ktoré vznikali postupne, následne v bode 81. odôvodnenia uvádza, že pre moment začatia plynutia premlčacej doby je podstatný nie vznik týchto samostatných nárokov, ale završenie celej škody momentom poslednej objednávky, ktorá mala byť realizovaná v roku 2007. Takéto odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je nekonzistentné, vnútorne rozporné a dovolaciemu súdu značne sťažuje dovolací prieskum, keď nie je zrejmé ako bola otázka začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby namietaná dovolateľom posúdená odvolacím súdom. Právna otázka vznesená dovolateľom je však podstatná pre rozhodnutie v tejto veci a ako taká nebola ešte riešená v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu, preto dovolací vzhliadol prípustnosť dovolania žalovaného v tejto časti podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

8.1. Pre záver o dôvodnosti dovolania žalovaného v časti prvej právnej otázky je podstatné posúdenie, či v danom prípade ide o jeden nedeliteľný nárok na náhradu škody (ušlý zisk) alebo ide o viaceré v čase postupne vznikajúce nároky. Žalobca podal dňa 04.04.2003 žalobu o zaplatenie ušlého zisku za mesiac november 2002 vo výške 31.624,- eur. Pre posúdenie žaloby v ďalších častiach si najvyšší súd vyžiadal od Okresného súdu Kežmarok súdny spis vedený pod sp. zn. 2Cb/139/2004, ktorý bol neskôr spojený s vecou sp. zn. 2Cb/92/2004, avšak súdny spis sp. zn. 2Cb/139/2004 nebol pripojený k sp. zn. 2Cb/92/2004.

8.2. Žalobca si uplatnil v konaní nárok na zaplatenie ušlého zisku spolu za obdobie od novembra 2002 do decembra 2007, pričom svoj nárok odôvodnil ušlými priemernými mesačnými ziskmi, ktoré by bol dosiahol, nebyť protiprávnej udalosti spôsobenej žalovaným. V danom prípade tak podľa dovolacieho súdu ide o oddeliteľné postupne vznikajúce nároky na ušlý zisk, ktoré žalobcovi vznikali postupne vždy mesačne od novembra 2002 do decembra 2007. Aj napriek tomu, že dovolateľ v dovolaní rieši aj začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, uvedená časť právnej otázky dovolateľa nie je podľa dovolacieho súdu podstatná pre rozhodnutie v tejto veci, keď žalovaný v konaní doposiaľ namietal len uplynutie štvorročnej subjektívnej premlčacej doby. Najvyšší súd sa preto bude ďalej zaoberať len momentom začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby.

8.3. Podľa § 398 Obchodného zákonníka pri práve na náhradu škody plynie premlčacia doba odo dňa,

keď sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a o tom, kto je povinný na jej náhradu; končí sa však najneskôr uplynutím 10 rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.

8.4. Pre posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je preto potrebné ustáliť moment, kedy sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a o tom, kto je povinný na jej náhradu. Problematickou v tomto konaní je otázka, kedy sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode, keďže žalobca v konaní netvrdil, že by mal problém identifikovať žalovaného ako škodcu a svoj nárok bezprostredne po protiprávnej udalosti začal uplatňovať u žalovaného. Pre moment začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby podľa § 398 Obchodného zákonníka je potrebný vznik samotnej škody a vedomosť alebo možnosť vedomosti poškodeného o škode. Keďže dovolací súd už vyslovil, že nárok na ušlý zisk v tomto konaní považuje za deliteľný postupne vznikajúci nárok za jednotlivé mesiace od novembra 2002 do decembra 2007, a teda škoda vo forme ušlého zisku vznikala žalobcovi postupne a nie ako celok v jeden moment, žalobca sa o nej aj postupne dozvedal, a to vždy deň nasledujúci po skončení príslušného mesiaca, za ktorý si žalobca uplatňuje ušlý zisk, keďže až po ukončení konkrétneho mesiaca je možné určiť, o aký ušlý zisk žalobca prišiel. Aj ušlý zisk, aj keď je kategóriou škody pri ktorej sa vychádza z predpokladaného bežného chodu vecí, vždy závisí od konkrétnych okolností posudzovanej veci, ktoré nemusia byť stabilne zachované po celý čas za ktorý si poškodený náhradu ušlého zisku uplatňuje a môžu sa meniť (negatívny vývoj trhu, obmedzenie výroby alebo ukončenie podnikateľskej činnosti, legislatívne zmeny). Ušlý zisk musí byť pre poškodeného nástrojom ako dosiahnuť to, o čo v dôsledku protiprávnej udalosti prišiel, a nie nástrojom ako dosiahnuť zisk, ktorý by mu z dôvodu objektívnych okolností vzniknúť nemohol. Uvedené najvyšší súd uvádza na zdôraznenie prečo je potrebné vychádzať z toho, že žalobca sa dozvedal o vznikajúcej škode (ušlom zisku), ktorá je v tomto prípade založená na mesačnom ušlom zisku, postupne, a to aj s ohľadom na okolnosti, ktoré sa mohli časom meniť a nie je ich možné vopred k jednému momentu (k momentu protiprávnej udalosti) predpokladať.

8.5. Z obsahu súdneho spisu pôvodne vedeného Okresným súdom Kežmarok pod sp. zn. 2Cb/139/2004 najvyšší súd zistil, že nárok na ušlý zisk za mesiac december 2002 žalobca na súde uplatnil dňa 30.12.2004, vo vzťahu k tejto časti nároku preto nemohlo prísť k premlčaniu. Ďalšiu časť nároku na ušlý zisk za obdobie január 2003 až december 2006 si žalobca uplatnil žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 02.01.2007, ani v uvedenej časti žalobcom uplatneného nároku preto neprišlo k uplynutiu subjektívnej premlčacej doby. Posledné rozšírenie žaloby o ušlý zisk za obdobie január 2007 až december 2007 však žalobca doručil súdu až dňa 30.05.2011, kedy už uplynula štvorročná premlčacia doba vo vzťahu k nároku na ušlý zisk za mesiace január 2007 až apríl 2007. V tejto časti tak dovolateľ dôvodne namieta nesprávne posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby a tým aj nesprávny právny záver o nepremčení žalobcom uplatneného nároku.

8.6. Vzhľadom na dovolacím súdom konštatovanú prípustnosť dovolania v časti prvej právnej otázky a zistené nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, je dovolanie žalovaného v tejto časti dôvodné a je dôvodom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia podľa § 449 ods. 1 C. s. p.

9. K druhej, tretej a štvrtej právnej otázke dovolateľa. Uvedené právne otázky dovolateľa sa týkajú zakročovacej a prevenčnej povinnosti poškodeného, najvyšší súd je vzhľadom na ich formuláciu toho názoru, že ich je možné posúdiť spoločne. Uvedené právne otázky najvyšší súd vyhodnotil ako otázky hypotetické, ktoré neboli podstatné pre rozhodnutie v tejto veci, keďže nimi dovolateľ napáda skutkové zistenia odvolacieho súdu a pre aplikáciu správneho právneho posúdenia označeného dovolateľom by musel byť odvolacím súdom zistený iný skutkový stav. Preto pokiaľ by aj najvyšší súd pri ich výklade dal za pravdu dovolateľovi, nemalo by to vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto veci.

9.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že pôvodný žalovaný pôvodnému žalobcovi neoznámil včas odstávku elektrickej energie, ku ktorej došlo v dňoch 23.11. a 24.11.2002, pričom pôvodný žalobca mal so svojím zahraničným zmluvným partnerom dohodnutý termín plnenia dňa 30.11.2002, teda termín v krátkom čase nadväzujúci na neoznámenú odstávku elektrickej energie. Pôvodný žalobca sa o odstávke elektrickej energie dozvedel až po jej uskutočnení, a to telefonátom dňa

23.11.2002 od svojich zamestnancov. Podľa odvolacieho súdu sa tak pôvodný žalobca o odstávke dozvedel v čase, kedy už reálne opatrenia na zamedzenie vzniku škody vykonať nemohol, keď ani nemal informácie o predpokladanom trvaní odstávky elektrickej energie. Pôvodný žalobca následne informoval svojho zmluvného partnera B. F., že dohodnutý termín nestíha s tým, že je schopný požadované lišty vyrobiť do 05.12.2002. Odvolací súd konštatoval, že z obsahu kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi pôvodným žalobcom a jeho zahraničným zmluvným partnerom B. F. a ani z následného prejavu vôle strán nemožno nijak vyvodiť, že by bolo možné lehotu na dodanie lišt predĺžiť a k odstúpeniu od zmluvy prišlo bezprostredne po tom, ako pôvodný žalobca svojmu zmluvnému partnerovi oznámil, že dohodnutý termín dodania nestihne. Podľa odvolacieho súdu bol jedinou možnosťou ako predísť vzniku škody súhlas zmluvného partnera s predĺžením dohodnutého termínu, k čomu však neprišlo.

9.2. Vzhľadom na uvedené skutkové zistenia odvolacieho súdu, ktorými je dovolací súd viazaný (§ 442 C. s. p.), najvyšší súd uvádza, že zo žiadneho skutkového zistenia odvolacieho súdu alebo súdu prvej inštancie nevyplýva, že by bol zmluvný partner pôvodného žalobcu ochotný prijať plnenie po 30.11.2002, a nevyplýva to ani z odstúpenia od zmluvy na ktoré poukazuje dovolateľ. Najvyšší súd poukazuje aj na skutočnosť, že odstúpenie od zmluvy zahraničným zmluvným partnerom žalobcu nie je datované, podľa odpovede zo dňa 09.04.2012 na otázky položené súdom, ho B. F. zaslal 03.12.2002 a v neznámom dátume aj telefonicky oznamoval pôvodnému žalobcovi. Aj keď samotné datovanie a zaslanie odstúpenia od zmluvy môže byť v tomto prípade sporné, len samotná skutočnosť, že zmluvný partner odstúpil od zmluvy s odôvodnením v liste, že „sme do dnešného dňa neobdržali nami objednaný tovar“, je podľa názoru najvyššieho súdu všeobecným odôvodnením odstúpenia od zmluvy a nevyplýva z neho, že by zmluvný partner pôvodného žalobcu bol ochotný prijať neskoršie plnenie. Zároveň medzi pôvodným žalobcom a jeho zmluvným partnerom bolo dohodnuté prevzatie tovaru na prevádzke pôvodného žalobcu, z čoho tiež vyplýva, že uvedená formulácia „neobdržania objednaného tovaru“ nie je úplne presná a zmluvný partner pôvodného žalobcu pokiaľ by mal záujem o neskoršie prevzatie tovaru, mal takéto prevzatie tovaru zabezpečiť z prevádzky pôvodného žalobcu, pričom takýto pokus o neskoršie prevzatie tovaru nebol v konaní preukázaný. Celá argumentácia dovolateľa vo vzťahu k druhej právnej otázke, ktorá vychádza z predpokladu, že zmluvný partner pôvodného žalobcu by bol ochotný akceptovať aj neskoršie plnenie do 05.12.2002, je preto založená na inom skutkovom stave, než aký bol zistený v tomto konaní. Druhá právna otázka je preto hypotetická a nemá význam pre rozhodnutie v tejto veci.

9.3. Vo vzťahu k aplikácii § 385 Obchodného zákonníka namietanej dovolateľom, najvyšší súd uvádza, že v uvedenom prípade ide o špeciálnu povinnosť stanovenú pre poškodeného v prípade, ak poškodený je stranou, ktorá odstupuje od zmluvy a má možnosť uzatvoriť náhradnú zmluvu, čo v tomto prípade splnené nebolo, keďže pôvodný žalobca nebol stranou, ktorá odstúpila od zmluvy. Je však možné dať za pravdu dovolateľovi, že poškodený mal povinnosť odvrátiť a zmierniť hroziacu škodu. Uvedenou povinnosťou pôvodného žalobcu sa zaoberal aj odvolací súd a uviedol, že vzhľadom na náhlu odstávku elektrickej energie sa pôvodný žalobca nemal ako pripraviť a prijať vhodné opatrenia. Pôvodný žalobca tak škodu zistil v čase, kedy už preventívne opatrenia nevedel vykonať a jedinou možnosťou bolo ponúknuť zmluvnému partnerovi dohodu o predĺžení lehoty, čo aj žalobca spravil, ale predĺženie lehoty na plnenie nebolo akceptované zmluvným partnerom. Úvahy žalovaného o možnosti znížiť škodu sú založené na následnej podnikateľskej činnosti žalobcu a následných možnostiach uzatvárať náhradné zmluvy na totožný tovar v obdobnom rozsahu. Najvyšší súd uvádza, že k zmierneniu škody v tu posudzovanej veci by mohlo prísť v prípade, keby sa žalobcovi podarilo predať tie výrobky, ktoré už vyrobil pre zmluvného partnera B. F., inému kupujúcemu, avšak možnosť takéhoto predaja aj vzhľadom na tvrdenú vysoko špecializovanú povahu výrobkov nebola v konaní preukázaná. Nemožno od žalobcu automaticky očakávať možnosť uzatvorenia náhradnej zmluvy, a to ani na nasledujúce obdobie, keď takáto možnosť nebola v konaní preukázaná, a to aj s prihliadnutím na povahu vyrábaných výrobkov. Z uvedených dôvodov preto rovnako vychádza tretia právna otázka zo skutkového stavu, ktorý nebol zistený v tejto veci.

9.4. Dovolateľ ďalej vo vzťahu k prevenčnej povinnosti žalobcu tvrdil, že vzhľadom na riziko prerušenia dodávky elektrickej energie z iného dôvodu, a to neplatenia pohľadávok žalovaného voči žalobcovi za

dodávky elektrickej energie, mal žalobca odstávku elektrickej energie predvídať a prijať opatrenia na predchádzanie škodám. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie (keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu tvoria jeden celok, porovnaj II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), kde vo vzťahu aj k tomuto argumentu súd prvej inštancie uviedol, že je potrebné poukázať na výzvu žalovaného adresovanú žalobcovi z novembra 2002, v ktorej bol žalobca vyzvaný na uhradenie dlžnej sumy za dodávku elektrickej energie v dodatočnej lehote do 10.12.2002 s tým, že ak v uvedenej lehote neuhradí dlžnú sumu, bude mu bez ďalšieho upozornenia prerušená dodávka elektrickej energie. Zároveň najvyšší súd zdôrazňuje skutkový stav ustálený odvolacím súdom, z ktorého vyplýva, že žalobcovi bola elektrická energia odstavená z dôvodu plánovanej avšak žalobcovi neoznámenej odstávky elektrickej energie a nie z dôvodu dlhu žalobcu voči žalovanému, na ktorého úhradu bola navyše žalobcovi žalovaným poskytnutá dodatočná lehota do 10.12.2002. Zároveň po odstávke elektrickej energie dňa 23.11. a 24.11.2002 bola dodávka elektrickej energie žalobcovi obnovená bez toho, že by prišlo k úhrade dlžnej sumy žalobcom žalovanému. Odvolací súd preto uzavrel, že žalobca nemal ako predpokladať odstávku elektrickej energie v dňoch 23.11. a 24.11.2002 a pokiaľ dovolateľ v štvrtej právnej otázke tvrdí opak, napáda tým skutkový stav zistený odvolacím súdom a jeho právna otázka posúdenia prevenčnej povinnosti nie je spôsobilá zmeniť rozhodnutie v tejto veci.

10. Piatou právnou otázkou dovolateľ tvrdí nesprávne právne posúdenie príčinnej súvislosti odvolacím súdom a tým nesprávne identifikovanie príčiny vzniku škody. Dovolateľ zároveň označil uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6MCdo/16/2012 (R 137/2014) a sp. zn. 2MCdo/17/2011, ktorým odôvodňuje prečo je posúdenie príčinnej súvislosti právnou otázkou: pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmou (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Žalovaný odôvodňuje nesprávne právne posúdenie príčinnej súvislosti nesprávnym posúdením neplatnosti odstúpenia zmluvného partnera žalobcu od kúpnej zmluvy. Práve neplatné odstúpenie od kúpnej zmluvy má byť podľa žalovaného tou skutočnosťou, ktorá zapríčinila škodu žalobcovi. Závazok žalobcu voči zmluvnému partnerovi B. F. z kúpnej zmluvy mal podľa dovolateľa zaniknúť splnením, preto nemohlo prísť k platnému odstúpeniu od zmluvy. Uvedená argumentácia dovolateľa však opätovne nezodpovedá skutkovému stavu zistenému odvolacím súdom. Vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že žalobca sa z dôvodu vopred neohlásenej odstávky elektrickej energie zo strany žalovaného dostal do omeškania s plnením záväzku voči svojmu zmluvnému partnerovi B. F., s ktorým bol zmluvne dohodnutý termín plnenia do 30.11.2002. Dovolateľ tvrdí, že nemohlo prísť k platnému odstúpeniu od zmluvy, keď záväzok žalobcu zanikol riadnym splnením. Uvedené by bola pravda, pokiaľ by žalobca aj napriek protiprávnej udalosti bol schopný dokončiť objednávku v riadnom termíne, t. j. do 30.11.2002. Keďže sa žalobca z dôvodu protiprávnej udalosti dostal do omeškania, prišlo k zmene právneho vzťahu medzi žalobcom a jeho zmluvným partnerom, pričom zmluvnému partnerovi žalobcu vzniklo vzhľadom na obsah právneho vzťahu a prejavenu vôľu neprevziať neskôr a v neúplnom množstve vyrobené výrobky, právo od zmluvy odstúpiť. Je možné poukázať aj na samotné znenie kúpnej zmluvy, ktoré zdôrazňuje aj pre uskutočnenie ďalších objednávok dodržanie termínu a kvality vyrobených výrobkov v rámci prvej objednávky, čo znamená, že pre zmluvného partnera bolo dodržanie termínu zásadné. Keďže neprišlo k včasnému vyrobeniu výrobkov zo strany žalobcu a zmluvnému partnerovi žalobcu vzniklo právo na odstúpenie od zmluvy z dôvodu podstatného porušenia zmluvy, ktoré aj využil, nemohlo prísť k zániku kúpnej zmluvy splnením, ako tvrdí žalovaný. Zároveň je možné poukázať na rozpor v argumentácii dovolateľa, keď pri druhej právnej otázke dovolateľ tvrdí, že žalobca porušil svoju prevenčnú a zakročovaciu povinnosť tým, že nevyrobil ani v dodatočnej lehote do 05.12.2002 dohodnutý tovar a následne v piatej právnej otázke dovolateľ tvrdí, že žalobca tovar v dodatočnej lehote vyrobil a jeho záväzok zanikol splnením.

10.1. Aj samotné rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. R 137/2014 uvádza v odôvodnení, že otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Rovnaký záver prijalo aj rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod č. R 28/2008, podľa ktorého otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných

súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Preto konkrétne okolnosti, ich zisťovanie a vyhodnocovanie, spočívajúce v označení konkrétnej škody, konkrétnej protiprávnej udalosti a odôvodnenie príčinnej súvislosti medzi nimi konkrétnymi skutkovými súvislosťami a zisteným dejom, nemôžu byť otázkou právnou, ale jedine otázkou skutkovou. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní namieta, že k vzniku škody prišlo z inej protiprávnej udalosti, na základe inej skutkovej súvislosti, namieta tým nesprávne skutkové zistenia, ktoré nie je dovolací súd oprávnený riešiť. Preto aj vo vzťahu k tejto právnej otázke je potrebné dospieť k záveru, že ide o otázku hypotetickú, a nie o právnú otázku, od ktorej vyriešenia by záviselo rozhodnutie v tejto veci. Uvedená právna otázka tak nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p.

11. Šiestou právnou otázkou žalovaný namieta nesprávne právne posúdenie výšky škody, pri ktorej odvolací súd nemal vziať do úvahy skutočnosť, že žalobca mal následne možnosť vďaka uvoľneným výrobným kapacitám dosahovať zisk a zároveň, že od 01.01.2003 prevádzkové priestory prenajal a dosahoval príjem z nájmu z priestorov, v ktorých by inak vykonával výrobnú činnosť.

11.1. Žalovaný v tejto súvislosti označil viaceré rozhodnutia, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť. Podľa uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Obo/16/2006 by poškodený nemal na náhrade škody profitovať. Uvedené rozhodnutie však nepredstavuje rozhodnutie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, ale ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, preto nie je možné na jeho základe založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

11.2. Najvyšší súd však dáva za pravdu dovolateľovi v tej časti, v ktorej žalovaný namieta, že odvolací súd nevzal pri priznaní ušlého zisku dôsledne do úvahy tú skutočnosť, že žalobca od 01.01.2003 prenajímal svoje prevádzkové priestory. Žalobca teda takmer po celý čas, za ktorý žiada priznanie ušlého zisku nedisponoval priestormi, v ktorých by mohol svoje výrobky vyrábať, keďže ich dal do nájmu. V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že skutočnosť, že od 01.01.2003 už žalobca nepokračoval vo svojej podnikateľskej činnosti a dal priestory do nájmu neznamená, že žalobca by nepokračoval vo svojej činnosti, ak by neprišlo k odstúpeniu od zmluvy jeho zmluvným partnerom. Podľa odvolacieho súdu tým, že žalobca prenajal svoje priestory, preukazuje, že práve z dôvodu odstúpenia od zmluvy zmluvným partnerom musel ukončiť svoju podnikateľskú činnosť. Uvedený záver je ale podľa najvyššieho súdu predčasný a nedostatočne odôvodnený, čo však nespĺňa atribút nesprávneho právneho posúdenia. Žalobca nedostatočne odôvodnenie záverov o schopnosti a možnostiach žalobcu dosahovať žalovaný zisk aj v období po novembri 2002 namieta pri vytýkanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., z uvedeného dôvodu sa preto najvyšší súd bude touto vadou zaoberať na záver odôvodnenia tohto rozhodnutia.

11.3. Dovolateľ sa zároveň v šiestej právnej otázke opäť venuje povinnosti poškodeného zmierniť vzniknutú škodu následnou podnikateľskou činnosťou, ktorej sa už dovolací súd venoval pri tretej právnej otázke dovolateľa, konkrétne v bode 9.3 tohto odôvodnenia, preto sa už k nej opakovane vyjadrovať nebude.

11.4. Vo vzťahu k rozhodnutiu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 163/2013, ktoré poukazuje na hodnotu predmetu kúpy, ktorá zostala v majetku poškodeného, pričom škodca bol povinný zaplatiť kúpnu cenu, čím poškodenému zostala duplicitne v majetku aj kúpna cena aj predmet kúpy, najvyšší súd uvádza, že v tu posudzovanej veci nezostala duplicitne žalobcovi v majetku kúpna cena vyrobených výrobkov spolu so samotnými výrobkami. Priznaným ušlým ziskom odvolací súd priznal žalobcovi sumu, ktorá je rozdielom medzi sumou fakturovanou zmluvnému partnerovi žalobcu a vynaloženými nákladmi na výrobu výrobkov. Suma priznaná žalobcovi tak nezahŕňa hodnotu vyrobených líšt vyjadrenú prostredníctvom nákladov na ich výrobu, to znamená, že vo vzťahu k objednávke za mesiac november 2002 žalobca tieto náklady vynaložil a nežiada ich náhradu od žalovaného, od žalovaného žiada náhradu zisku, teda sumy, ktorú by pripočítal k nákladom na výrobu líšt a následne by takúto celkovú sumu fakturoval zmluvnému partnerovi. Podľa najvyššieho súdu priznaním ušlého zisku žalobcovi preto nezostala žalobcovi duplicitne kúpna cena a zároveň aj výrobky vyrobené v mesiaci november 2002.

11.5. Pokiaľ dovolateľ namieta aplikáciu § 470 Obchodného zákonníka, uvedené ustanovenie nie je aplikovateľné na tu zistený skutkový stav, keďže nejde o náhradu škody uplatnenej zmluvným partnerom žalobcu ako stranou odstupujúcou od zmluvy voči žalobcovi, ale ide o uplatnenie náhrady škody žalobcom proti tretiemu subjektu, ktorý nebol zmluvnou stranou a ktorý zapríčinil protiprávnu udalosť, ktorá následne zapríčinila odstúpenie zmluvného partnera žalobcu od zmluvy so žalobcom. Rovnako v konaní nebolo preukázané, že by išlo o tovar s bežnou cenou, čo je predpoklad pre aplikáciu § 470 Obchodného zákonníka.

11.6. Vo vzťahu k šiestej právnej otázke dovolateľa preto najvyšší súd neidentifikoval takú právnu otázku, ktorá by bola podstatná pre rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá by zároveň spĺňala niektorý z atribútov uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ C. s. p.

12. Siedmou právnou otázkou dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie predvídateľnosti škody v zmysle § 379 Obchodného zákonníka. Žalovaný tvrdí, že v čase uzatvorenia zmluvy o dodávke elektriny so žalobcom nemohol predvídať vznik škody v žalobcom uplatnenej výške.

12.1. Podľa § 379 Obchodného zákonníka ak tento zákon neustanovuje inak, nahrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk. Nenahrádza sa škoda, ktorá prevyšuje škodu, ktorú povinná strana v čase vzniku záväzkového vzťahu ako možný dôsledok porušenia svojej povinnosti predvídala alebo ktorú bolo možné predvídať s prihliadnutím na skutočnosti, ktoré v uvedenom čase povinná strana poznala alebo mala poznať pri obvyklej starostlivosti.

12.2. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku vo vzťahu k predvídateľnosti škody uviedol, že spôsobenú škodu mohol škodca predvídať. Žalovaný mohol predvídať, že vopred neohláseným odstavením dodávky elektrickej energie viacerým prevádzkam v dotknutom areáli spôsobí škodu spočívajúcu nielen v dočasnom prerušení priemyselnej výroby, ale aj inú škodu, napríklad spočívajúcu v zmarení nasledujúceho obchodného vzťahu. V danom prípade podľa odvolacieho súdu „nehovoríme o nijakom predvídateľnom záväzkovom vzťahu, ale už existujúcom záväzkovom vzťahu, ktorý bol zavinením žalovaného ukončený“. Už z uvedeného odôvodnenia odvolacieho vyplýva zlé uchopenie právneho posúdenia predvídateľnosti škody, čo aj namieta žalovaný v dovolaní, spočívajúce v nesprávnom určení momentu, ku ktorému sa škoda predvída v nadväznosti aj na nesprávne určení záväzkového vzťahu, ku ktorému sa tento moment vzťahuje.

12.3. Právne posúdenie predvídateľnosti škody je podľa najvyššieho súdu právnou otázkou podstatnou pre rozhodnutie v tejto veci, od ktorej posúdenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a táto právna otázka nebola doposiaľ riešená v ustálenej praxi dovolacieho súdu, preto zakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

12.4. Predvídateľnosť škody stanovená ako podmienka náhrady škody v § 379 Obchodného zákonníka je postavená aj na objektívnom základe, nezáleží preto iba na tom, aké okolnosti veci boli škodcovi pri vzniku záväzkového vzťahu známe, ale aj aké okolnosti veci mu pri obvyklej starostlivosti mali byť známe. Úlohou súdu je tak vždy nahliadať na predvídateľnosť škody aj z pohľadu objektívne predvídateľných skutočností, a to s prihliadnutím na povahu záväzkového vzťahu, povahu porušenej povinnosti a bežné následky jej porušenia. Uvedené však neznamená, že by mal škodca automaticky predpokladať všetky možné následky porušenia povinnosti, ktoré môžu u poškodeného nastať, ale musí ísť o následky, ktoré je možné bežne predpokladať. Predvídateľnosť iných ako bežne predpokladaných následkov porušenia povinnosti je možné akceptovať len v prípade, ak bolo preukázané, že škodca o takýchto možných následkoch vedel, pričom bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v tomto prípade zaťažuje poškodeného.

12.5. V tu posudzovanej veci žalovaný (jeho právny predchodca) porušil povinnosť vyplývajúcu zo záväzkového vzťahu vzniknutého medzi žalobcom a žalovaným na základe zmluvy o dodávke elektriny s veľkoodberateľom zo dňa 01.05.1999. V súlade so znením § 379 Obchodného zákonníka je potrebné posudzovať predvídateľnosť škody k momentu vzniku záväzkového vzťahu, t. j. k momentu uzatvorenia

zmluvy o dodávke elektriny s veľkoodberateľom dňa 01.05.1999 (ďalej len „zmluva“). Odvolací súd preto nesprávne právne posúdil moment, ku ktorému je potrebné posudzovať predvídateľnosť škody, keď za tento moment považoval samotnú protiprávnu udalosť.

12.6. Odvolací súd zároveň vec nesprávne právne posúdil v časti vymedzenia následkov, ktoré mohol žalovaný predvídať, keď uviedol, že právny predchodca pri neoznámení odstávky elektrickej energie mohol predpokladať, že zmarí nasledujúci obchodný vzťah žalobcu. Podľa dovolacieho súdu je za zisteného skutkového stavu takýto právny záver nesprávny. Odvolaciemu súdu je možné prisvedčiť, že žalovaný neoznámením plánovanej odstávky elektrickej energie do areálu, kde sú prevádzky priemyselnej výroby, spôsobí obmedzenie výroby, na ktoré sa odberatelia, vzhľadom na porušenie povinnosti žalovaného včas túto odstavku oznámiť, nevedeli pripraviť. Nie je však podľa názoru najvyššieho súdu možné automaticky predpokladať vedomosť žalovaného o tom, že neoznámením odstávky elektrickej energie vykonanej počas dvoch dní cez víkend spôsobí zmarenie kúpnej zmluvy dohodnutej na obdobie viac ako päť rokov, teda že spôsobí omeškanie žalobcu práve s nosnou objednávkou, na základe čoho následne zmluvný partner žalobcu odstúpi od zmluvy. Uvedené nie je podľa dovolacieho súdu bežným následkom porušenia povinnosti žalovaného včas oznámiť odstavku elektrickej energie, ktorý by navyiac žalovaný mohol predpokladať k dátumu 01.05.1999. Pre záver o predvídateľnosti takejto škody, je potom potrebné dokazovaním preukázať, že aj keď nejde o bežný následok porušenia uvedenej povinnosti žalovaného, žalovaný o takomto možnom následku vedel, čo v konaní preukázané nebolo.

12.7. Najvyšší súd na doplnenie a pre odstránenie prípadných pochybností uvádza, že nesprávne právne posúdenie sa netýka zmarenia samotnej objednávky, ktorá bola vyrábaná v čase, kedy prišlo k neohlásenej odstávke elektrickej energie, teda objednávky za mesiac november 2002. V tomto prípade mohol žalovaný predpokladať, tak ako aj konštatoval odvolací súd, že neohlásenou odstávkou elektrickej energie v priemyselnom areáli obmedzí výrobu žalobcu a tým spôsobí omeškanie žalobcu s plnením aktuálnej objednávky.

12.8. Zároveň najvyšší súd zdôrazňuje, že uvedený právny názor sa dotýka aktuálne zisteného skutkového stavu, čo nebráni žalobcovi v konaní tvrdiť a preukázať, že žalovaný o možnosti vzniku škody v celom rozsahu, tak ako jej náhrada bola uplatnená v tomto konaní, vedel.

12.9. Z uvedených dôvodov je preto dovolanie žalovaného v časti siedmej právnej otázky nielen prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., ale aj dôvodné. Vzhľadom na dôvodnosť dovolania žalovaného je potrebné rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušiť podľa § 449 ods. 1 C. s. p. Keďže aj rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva na rovnakom nesprávnom posúdení veci a zároveň časť konania bola už rozhodnutím odvolacieho súdu vrátená na ďalšie konanie súdu prvej inštancie, pričom právny názor dovolacieho súdu ešte ponecháva nižším súdom priestor na prípadné doplnenie dokazovania ohľadom predvídateľnosti škody, je podľa najvyššieho súdu potrebné zrušiť aj rozsudok súdu prvej inštancie v častiach vymedzených vo výroku tohto rozhodnutia a vec v zrušenej časti vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Z uvedených dôvodov nápravu nemožno podľa najvyššieho súdu dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 2 C. s. p.), ale je potrebné zrušiť vo vymedzenom rozsahu aj rozsudok súdu prvej inštancie.

13. Najvyšší súd zistil aj dovolateľom namietanú vadu znátočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Rozhodnutie odvolacieho súdu je vo viacerých častiach vnútorne rozporné a nedostatočne odôvodnené, konkrétne dovolací súd poukazuje na rozpory pri odôvodnení nepremlčania nároku žalobcu, na ktoré už dovolací súd poukázal v bode 8. odôvodnenia a na predčasný záver odvolacieho súdu o tom, že aj pokiaľ dal žalovaný svoje prevádzkové priestory do nájmu, učinil tak jedine z dôvodu zmarenia kúpnej zmluvy v dôsledku protiprávnej udalosti. Tento záver odvolacieho súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, nie je dostatočne odôvodnený a najvyšší súd dáva za pravdu dovolateľovi, že pokiaľ by bolo preukázané, že žalobca by dal priestory do nájmu a obmedzil svoju podnikateľskú činnosť aj keby neprišlo k protiprávnej udalosti, nemohol by dosahovať v období od 01.01.2003 zisk, ktorého náhradu žiada od žalovaného. Preukázanie skutočnosti, že výlučným dôvodom prečo prišlo k obmedzeniu podnikateľskej činnosti boli následky protiprávnej udalosti, zaťažuje žalobcu,

ktorý v konaní tvrdí, že by žalovaný ušlý zisk aj v období od 01.01.2003 dosiahol.

13.1. K tvrdeniam dovolateľa o nedoručení vyjadrenia žalobcu k vyjadreniu žalovaného v odvolacom konaní dovolací súd z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu zistil, že odvolanie žalovaného zo dňa 11. decembra 2018 bolo v súlade s § 373 ods. 3 C. s. p., doručené žalobcovi na vyjadrenie, ktorý sa k nemu vyjadril. Následne v zmysle § 374 ods. 1 C. s. p., bolo vyjadrenie doručené odvolateľovi. Z ustanovenia § 374 ods. 3 druhá veta C. s. p., vyplýva, že ďalšie podania strán sa doručujú, len ak je to potrebné na zachovanie práva na spravodlivý proces, zmyslom uvedeného ustanovenia je selektovať cez kritérium zachovania práva na spravodlivý proces ďalšie podania v odvolacom konaní, ktoré už súd nedoručuje. Žalobca v predmetnom nedoručenom vyjadrení len konštatoval, že vo vyjadrení žalovaného ku ktorému sa vyjadruje, nie sú žiadne nové skutočnosti a žalobca sa už rozsiahlo vyjadril k vykonanému dokazovaniu, preto by rozvádzanie jednotlivých svedeckých výpovedí bolo nehospodárne. S ohľadom na obsah vyjadrenia žalobcu, preto nemohlo prísť k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces.

13.2. Vo vzťahu k námietke o nedoručení znaleckého posudku Ing. F. žalovanému, je potrebné dať za pravdu dovolateľovi, že pokiaľ ide o znalecký posudok, o ktorý opiera súd svoje rozhodnutie, má sporová strana právo sa s jeho obsahom oboznámiť a vyjadriť sa k nemu. Preto pokiaľ nebol predmetný znalecký posudok žalovanému riadne doručený, je potrebné tento nedostatok v ďalšom konaní odstrániť.

13.3. Neskoršie doručenie uznesenia o spojení vecí sp zn. 2Cb/92/2004 a sp. zn. 2Cb/139/2004 žalovanému je síce administratívnym pochybením súdu, ktoré však podľa najvyššieho súdu nezapríčiniło zmätočnosť napadnutého rozhodnutia. Rozsudok Okresného súdu Kežmarok č. k. 2Cb/92/2004-836, bol vydaný dňa 22. novembra 2018, teda po riadnom doručení uznesenia o spojení vecí žalovanému dňa 18. apríla 2018 a nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia.

13.4. Vzhľadom na zistené vady rozhodnutia a postupu odvolacieho súdu, je dovolanie žalovaného prípustné a dôvodné aj podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Rozhodnutie odvolacieho súdu je preto v napadnutom rozsahu potrebné zrušiť aj pre zistenú vadu zmätočnosti.

13.5. Vo vzťahu k ostatným dovolacím námietkam žalovaného, najvyšší súd len v krátkosti uvádza, že nie je povinnosťou súdu dať odpoveď na všetky otázky kladené sporovou stranou, ale len na tie podstatné pre rozhodnutie veci. Rovnako nie je povinnosťou súdu vykonať všetky dôkazy navrhované v konaní. Preto v ostatných dovolacích námietkach žalovaného najvyšší súd prípustnosť dovolania nevzhliadol.

14. Vzhľadom na zistenú prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu podľa § 449 ods. 1 a 2 C. s. p., a vec vrátil v zrušenom rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

15. V ďalšom konaní sú súde nižšej inštancie viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C. s. p.).

16. O trovách dovolacieho konania a trovách pôvodného konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné dovolanie.